

DRAGUTIN KIŠ

pejzažni arhitekt i akvarelist

IZLOŽBA

MEĐUNARODNI DAN MUZEJA,
18. SVIBNJA

80 GODINA GRADSKOG MUZEJA
U POŽEGI

5 GODINA SJEĆANJA NA
MATKA PEIĆA

GRADSKI MUZEJ POŽEGE, od 14. do 26. svibnja, 2004.god. od 10 do 12 i od 17 do 19 sati

DRAGUTIN KIŠ

Diplomirani inženjer šumarstva, parkovni arhitekt i slikar akvarelist.

Dragutin Kiš rođen je 18. listopada 1924. godine u Našicama. Osnovnu je školu završio je u Kloštru Podravskom 1934. godine, a Gimnaziju u Požegi. Školske godine 1935-1936. u knjizi Požeška kolegija spomenica o stogodišnjici 1835 do 1935. naveden je kao požeški kolegijaš. Diplomirao je 1955. godine na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Od 1956. do 1987. godine radio je u Urbanističkom institutu Hrvatske u Zagrebu da bi 1959. godine postao voditelj «Centra za pejzaž». U tom svojstvu obradio je niz programa, studija i projekata za tipologiju krajolika, uređenje pejzaža, prirodnog okoliša i javnih parkovnih površina (koordinacija prirodne osnove za prostorni plan Hrvatske i Zagrebačke regije, studije pejzaža Hrvatske, spomenički i turistički kompleksi, rezidencijalni parkovni objekti). Specijalizirao se za uređenje gradova u tropskoj zoni (urbanistički plan Conakrya, Vojno pomorska baza Homs u Libiji, uređenje centra Colomba, Sri Lanka i dr.). Dobio je zlatnu plaketu Jugoslavenskog saveza za zaštitu i unapređenje čovjekovog okoliša 1980. godine.

Br. 1

Parkovna arhitektura

Pedesetgodišnje bavljenje vrtom i perivojnom arhitekturom Dragutina Kiša dalo je izuzetan doprinos boljem poznavanju hrvatskog kulturnog i turističkog identiteta.

Brojni stručni članci i popularno znanstveni tekstovi, stare razglednice koje Dragutin Kiš ima kao kolekcionar starih razglednica (u kolekciji ima više od 3.500 razglednica sakupljenih četrdesetak godina) svjedočanstvo je da su hrvatski kultivirani predjeli, raskošni vrtovi i uređeni perivoji pripadali i pripadaju srednjoeuropskom kulturnom krugu, da bi po nekim elementima perivojne umjetnosti bili i ispred europskih rješenja i dostignuća.

Dugogodišnja djelatnost kao arhitekta pejzaža prezentirana je kroz dio njegovih radova na izložbi, ali i u monografiji : Hrvatski vrtovi i perivoji, Zagreb 1998. godine (knjiga je dobila Strossmayerovu nagradu, odnosno povelju za najuspješniji izdavački poduhvat s područja prirodnih znanosti za 1999. tu godinu.

Rješenja parkovne arhitekture

1. Park Predsjedničkih dvora (nekadašnje vile «Zagorje»)
2. Obnova povijesnih vrtova na primjeru renesansnog i baroknog vrta uz Guvernerovu palaču u Zadru
3. Prvonagrađen natječajni rad parka i trga uz kazalište u Rijeci
4. Prijedlog baroknog parka u Varaždinu
5. Uređenje područja Mihanovićevog dola u Zagorju (Ishodište «Lijepe naše»)
6. Japan, Flora 200: Hrvatski vrt dobivena zlatna medalja i EXCELLENT PRIZE

Ljepote perivoja, prirode Hrvatske u svom radu Dragutin Kiš pratio je svojim akvarelima.

Dragutin Kiš kao akvarelista

Akvarelom kao umjetničkom kategorijom, ali i kao dijelom profesije pejzažne arhitekture Dragutin Kiš se bavi više od 40 godina. Akvarele je počeo slikati još u srednjoj školi, a zatim tijekom studija gdje ga je primjenjivao pri izradi projekata.

Početak prosinca 1953. godine priredio je i svoju prvu samostalnu izložbu akvarela i crteža u Društvu arhitekata Zagreba.

Akvareli su mu bliski impresionizmu, a na ovoj izložbi bit će prvi puta predstavljeni požeškoj javnosti. Izlagao ih je u Hrvatskoj i inozemstvu. Dragutin Kiš član je Hrvatskog društva likovnih umjetnika Zagreba i udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti i zadruga «Likum».

AKVARELI

U kapljicama vode rastapanjem pigmenata boje Dragutin Kiš prepoznao je mekoću, ali i kristalastu čistoću slikarskih oblika koji u stalnim mijenama pod svjetlom iskazuju svoju plemenitost.

Bliskost prirodi unijela je u slikarski izraz istančanu osjetljivost za doziranje osvjetljenja profinjeno biranih motiva koji se u jedom trenutku zrcale jedni u drugima, a već u sljedećem momentu blago i meko, gotovo baršunasto otapaju prah boje iskazujući slikarevo jedinstvo osjećaja i prikazanog.

Bjelina njegovih akvarela smisleno vlada slikom, oplahnuta lazurnim ljepotama boje.

U toj slikaru svojstvenoj igri akvarelite, umjetnika oslikava se beskrajna umjetnička sloboda koja ne oslobađa samo umjetnika, tehniku nego i promatrača. Istraživač akvarela, atmosfere, strukture, pronalazač krajnih rubova jedne slikarske tehnike osvaja beskrajna prostranstva prirode.

Br. 3

SAMOSTALNE IZLOŽBE AKVARELA

1953. Zagreb, Društvo arhitekata SRH	1987. Zagreb, Zagrebačka banka, «Zagrebački motivi»
1981. Zagreb, Starogradska vijećnica «Orhideja»	1988. Zagreb, «Galerija ogledala» akvareli po ciklusima
1982. Kumrovec, Dom boraca i omladine	1989. Zagreb, Galerija «Miroslav Kraljević», «Paris i krajolici bivših ilirskih provincija» (u sklopu jubileja:» Hrvatske zemlje i Francuska revolucija»)
1983. Zagreb, Međunarodni sajam cvijeća	1990. Zagreb, Galerija izlog «Likum», Izložba akvarela: u susret gradu Mainzu
1983. Dubrovnik, Galerija Dubrava Babin Kuk	1990. Mainz, Blütenhaus, Stadtpark, izložba akvarela
1983. Zagreb, Galerija «N. Tesla»	1991. Osijek, Otvoreno sveučilište Galerija «Zodijak», Akvarel 91
1984. Trst, Alpe Jadran 84	1996. Galerija Pučkog doma Kloštra Ivanića, «Fazani i vrganji»
1984. Zagreb, Galerija «J. Račić»	
1984. Zadar, Galerija «Sv. Andrija i Petar Stari»	
1984. Koprivnica, Galerija «Podravka»	
1985. Skopje, Galerija «JNA»	
1985. Zagreb, Zagrebačka banka, «Zagrebački motivi»	
1985. Pariz, «Salon nacija»	
1986. Krapinske Toplice, Galerija «Zl. Baloković»	
1986. Zagreb, Galerija «Chromos»	
1986. Zagreb, «Paviljonček», «Marine»	
1987. Zagreb, Galerija «Ulrich», «Paris»	

«Prije svega jedna bitna stvar: Dragutin Kiš je umjetnik. I kao čovjek i kao akvarelist! Kad to kažem, onda mislim da sam mu izrekao kompliment koji u usporedbi s ostalim komplimentima koje se može dati nekom likovnom stvaraocu, predstavlja ono priznanje bez kojeg su sva druga priznanja minorna.

Kad sam napisao da je Kiš umjetnik, onda pod tim shvaćam da je čovjek koji živi umjetnički, a to znači da ono što naslika, predstavlja dokument njegovog personaliteta.

Kao akvarelist poznam ga od njegove i svoje petnaeste godine kad smo ni od koga pobuđeni niti upućivani gonjeni instinktom svoje dječaćke akvafilije slikali prve pejzaže požeške Orljave. Skoro četiri decenije on drži u ruci akvarelni kist. I rezultat je evo, ova lijepa njegova izložba na kojoj prisustvujemo magiji metamorfoze blistave vodene boje u optičko narkozni fluid cvijeta orhideje i djevojačkog akta. Potekla je iz ruke čovjeka koji živi umjetnost, ova izložba je jedinstven događaj u našem suvremenom likovnom životu.»

Matko Peić, Katalog izložbe akvarela «Orhideja», 1981. godine

KATALOG IZLOŽENIH SLIKA

1. **Požeški stari most na Orljavi**
Akvarel, 1947. god.
Dim. 28 x 39 cm
2. Požega, stari željeznički most
akvarel, 1947. god.
dim. 18 x 29 cm
3. **Pariz, Le Tour Eiffel**
akvarel tuš lipanj, 1985. god.
dim. 35 x 45 cm
4. Vrganji
Akvarel, 1987. god.
Dim. 30 x 42 cm
5. **Pariz**
akvarel tuš, 1985. god.
dim. 24 x 30 cm
6. Fazan i krizantema
akvarel, 1987. god.
dim. 33 x 49 cm
7. **Kupačica**
akvarel, 1988. god.
dim. 33 x 48 cm
8. Akt mlade djevojke
akvarel, 1988. god.
vel. 33 x 49 cm
9. **Pogled iz gradskog parka na grad Mainz
(grad prijatelj Zagreba)**
akvarel tuš, 1990. god.
dim. 58 x 39 cm
10. Pogled na Mainz iz gradske vijećnice
Iz ciklusa: Mainz naš grad prijatelj
Akvarel, 1990. god.
Vel. 46 x 34 cm
11. **Zagreb - Zrinjevac**
akvarel tuš, 1991. god.
vel. 35 x 46 cm
12. Varganji
akvarel, 1993. god.
vel. 31 x 21 cm
13. **Orhideja**
akvarel tuš gusje pero, 1993. god.
vel. 39 x 29 cm
14. Orhideja svemirska metafora života
akvarel tuš gusje pero, 1993. god.
dim. 28 x 39 cm
15. **Zagrebački divlji kesten u cvatu**
akvarel tuš, svibanj 1995. god.
dim. 55 x 36 cm
16. Orhideja: Odontoglossum vanosissimum
iz ciklusa «Orhideja svemirska metafora
života»
akvarel tuš , gusje pero, 1996. god.
dim. 35 x 49 cm
17. **Vrganji**
akvarel, prosinac 1996. god.
dim. 34 x 25 cm
18. Vrganji 2
akvarel, prosinac 1996. god.
dim. 34 x 25 cm
19. **Orhideja iz ciklusa: «Orhideja
svemirska metafora života»**
akvarel tuš, gusje pero, 1996. god.
dim. 34 x 49 cm
20. Narovi
akvarel, 1998. god.
dim. 25 x 27 cm
21. **Pariz, Pont des Arts**
akvarel tuš, 1998. god.
dim. 22 x 11 cm
22. Sušenje smokava u Kukljici
akvarel, 1998. god.
dim. 56 x 39 cm
23. **Novogodišnja orhideja**
Iz ciklusa: Orhideja svemirska
metafora života»
Akvarel, siječanj 1999. god.
Dim. 37 x 55 cm

24. Pijevac: »Jesen je u repu njegovom« (N. Šop)
U spomen na Matka Peića
Akvarel tuš, gusje pero, 30. listopada 1999.
Dim. 50 x 35 cm

25. Marina Kremik i primoštenski vinogradi
akvarel tuš, 2000. god.
dim. 43 x 37 cm

26. Zadarska marina
akvarel tuš, listopad 2000. god.
dim. 40 x 30 cm

27. Zagorski vinski bregi
Akvarel tuš, 2000. god.
Dim. 55 x 37 cm

28. Diptih orhideja
Akvarel, 2000. god.
Dim. 20 x 23 cm

29. Orhideja Paphiopedilum
fairiceanum iz ciklusa
«Orhideja svemirska metafora života»
Akvarel, 2000. god.
Dim. 14,5 x 19 cm

30. Diptih orhideja
Akvarel, 2000. god.
Dim. 22 x 20 cm

31. Zadarska marina
Akvarel tuš, kolovoz 2001. god.
Dim. 47 x 35 cm

32. Zadarska marina
Akvarel tuš, kolovoz 2001. god.
Dim. 49 x 39 cm

33. Ljetni ugođaj Kožinskog kamanjara
Akvarel, kolovoz 2002. god.
Dim. 39 x 30 cm

34. Preko Školjić: Franjevački samostan sv. Pavla
(uz prijedlog projekta za obnovu
i uređenja Školjića)
Akvarel, rujan 2000. god.
Dim. 58 x 38 cm

35. Varijacije sunčanog kamenjarskog
krajolika uz more
Akvarel, kolovoz 2003. god.
Dim. 58 x 38 cm

36. Zadarska marina
Akvarel tuš, kolovoz 2003. god.
Dim. 49 x 39 cm

37. Japanski motiv u Kopačkom ritu
(priprema za izložbu
hrvatskih akvarelista
uz EXPO JAPAN 2005. god.
pod geslom:
«Hrvatska akvarelna kap vode»
Akvarel, rujan 2003. god.
Dim. 50 x 39 cm

Nakladnik
GRAD POŽEGA
GRADSKI MUZEJ POŽEGE
EKOMP 21
(Udruga ekoloških proizvođača i potrošača)

Autor izložbe i kataloga
LIDIJA IVANČEVIĆ - ŠPANIČEK

Postav izložbe
LIDIJA IVANČEVIĆ - ŠPANIČEK
MIRJANA ŠPERANDA
DUBRAVKA MATOKOVIĆ

Korektura
MARIJANA JURČIĆ

Fotografije
DUŠKO MIRKOVIĆ

Naklada
300 primjeraka

Tehnički poslovi
VERICA HODAK

Tisak
TISKARA « POŽEGA »

Požega, 2004.